

ЈЗУ УНИВЕРЗИТЕТСКА КЛИНИКА ЗА
ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ И ФЕБРИЛНИ
СОСТОЈБИ

Ул. Мајска Тереза бр. 17, 1000 Скопје

Тел/факс: 02 322 8224

Email: info@infektivnaklinika.mk

Јавна здравствена установа
УНИВЕРЗИТЕТСКА КЛИНИКА ЗА ИНФЕКТИВНИ
БОЛЕСТИ И ФЕБРИЛНИ СОСТОЈБИ 1
Бр. 0202-171/3
20.05. 20 19 год.
СКОПЈЕ

*Стратегија за управување со ризик на ЈЗУ УК за
инфективни болести и фебрилни состојби 2019
година*

Тимот одговорен за поглавјето Управување и раководење ја изработи стратегијата за управување со ризик за 2019 година. Оваа стратегија се однесува на задачите и упатствата кои ќе ги имаат вработените, раководниот тим и помошниот персонал во болницата.

Во оваа стратегија на почетокот се запознаваме со дефинициите за управување со ризик и потенцијалните ризици на ниво на ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни состојби.

УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Дефиниции за управување со ризик

Анализа на ризикот се состои од три последователни и меѓусебно поврзани процеси т.е постапки:

- проценка на ризик
- управување со ризик
- известување за ризикот

Проценка на ризик е систематско евидентирање и проценување на сите фактори на работниот процес, со цел да се утврдат можните видови на опасности и штети на работното место и работната средина, кои може да предизвикаат оштетување на здравјето, повреди на работа, професионални болести и болести во врска со работата.

ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни состојби води сметка за безбедноста на вработените. За таа цел со помош на овласета установа „Технолаб“, доо Скопје извршена е стручна проценка за безбедност и ризик на сите работни места во клиниката. Односно изработен е елаборат за проценка на ризик на работни места и изјава за безбедност и здравје при работа.

1. Дисциплина која се однесува на обезбедување и контрола на квалитет, која вклучува активности кои имаат за цел да ги сведуваат на минимум неповолните ефекти од загубите по човечките, физичките и финансиските ресурси.
2. Управувањето со ризик во контекст на здравствената заштита ги опфаќа клиничките и неклиничките служби. Станува збор за внимателно планирање, како би се утврдило постоењето на различни ризици кои се нераздвојни од процесот на пружање на здравствена заштита.

Стратегијата за управување со ризик има за цел

- Да го идентификува ризикот, негова процена и да ги намали ризиците на најниско оправдано изводливо ниво.
- Унапредување на културата за препознавање и одстранување на опасноста што може да доведе до ризик.
- Развивање на систем и процедури за безбедна работа што може да доведе до намалување на ризикот.
- Обезбедување на услови во делот на стратешкото управување во предвидување на несакани случувања.
- Намалување на инциденти на несреќен случај.

Успешната имплементација на процесот со управување на ризик ќе ги донесе следниве предности

- Рационално управување со расположливите ресурси
- Зголемување на ефективностa и ефикасноста во работењето
- Заштита на вработените од физички повреди и професионални заболувања
- Создавање на услови за работа, со кои се превземаат мерки и активности со цел заштита на животот и здравјето на вработените.

Проценката на ризик на работно место ги идентификува ризиците кои имаат потенцијал да доведат до настанување на повреда на работа. Ризикот треба да се намали на најниско оправдано ниво преку превземање на превентивни мерки по редослед на приоритети. Се подразбира подобрување на степенот на заштита на вработените во однос на безбедноста и здравјето.

Редоследот на приоритети се следниве

- **Елиминација на опасностите.** Механичките опасности од лизгање при движење по мазни површини на под се елиминираат со замена на плочките од подот. На овој начин се заштитуваат вработените од повреди како што се контузии, шинување на зглобовите.
- **Замена на опасноста со друга која претставува помал ризик.** Апаратите и средствата за работа кои се стари да се заменат со нови кои се пософистицирани и не предизвикуваат бучава.
- **Административни мерки.** Процедурите за работа треба да ги опфати сите активности кои треба да се превземат и користат за безбедно извршување на работата.
- **Опрема за лична заштита.** Правилно избраната заштитна опрема, треба да се носи во секое време и правилно да се одржува доколку истата има

повеќе кратна употреба. Средствата за лична заштита за еднократна употреба, по употреба треба да се селектираат и да се фрлат во делот за медицински отпад.

Потенцијални ризици:

- Пожар.
- Земјотреси:
- Поплави.
- Екстремно ниски и високи температури.
- Екстремно големи атмосферски талози.
- Масовни сообраќајни незгоди.
- Масовни техничко-технолошки хаварији.
- Евентуални воени конфликти.
- Епидемии.
- Масовни труења.
- Престанок на снабдување со електрична енергија.
- Здравје и безбедност на работа.
- Кражба, вандализам, можни закани на персоналот.
- Персонал кој работи нешто за што не е стручен.
- Давање на доверливи информации.
- Неупотреблива кујна.
- Дефект на телефонската линија.
- Дефект на најважната опрема.
- Штетни супстанции.
- Дефект на компјутерскиот систем.
- Отпад.
- Болничка инфекција.

ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни состојби 2019 година во однос на потенцијалните ризици ќе ги превземе следниве мерки:

При масовни несреќи и несреќни случаи (земјотреси, поплави, епидемии и сл.) ќе се активира Планот за постапување при масовни несреќи и несреќни случаи на ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни состојби.

- Заради заштита од пожар ќе се почитуваат:
  - План за заштита од пожар.
  - Правилник за заштита од пожар.
- Доколку се случи престанок на снабдување со електрична енергија ќе се обезбедат: агрегати.
  - Со агрегати се покриени: лабораторија, амбуланта, приземје, управа, подрум, оддели, интензивна нега, големиот лифт.
  - Големиот Лифт е приклучен на агрегати.
- Во однос на Здравје и безбедност на работа ќе се обезбеди:
  - Програма за заштита на здравјето и заштита на работа на вработените (Акт за проценка на ризик на работно место).
- Начинот на греење во ЈЗУ УК клиника за инфективни болести и фебрилни состојби е ЦЕНТРАЛНО ГРАДСКО ГРЕЕЊЕ.
- Снабдувањето со вода во ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни состојби е преку ГРАДСКИ ВОДОВОД.
- За спречување на кражба, вандализам, можни закани на персоналот ќе се обезбеди:
  - Редовна соработка со Министерството за внатрешни работи.
  - Видео надзор на сите влезови и излези на објектите во болницата.
  - Систем на ноќно надгледување (портири и чувари-пожарникари).
  - Надворешно осветлување.
- За да нема вработувања на персонал кој не е стручен:
  - Преглед при вработување.
  - Планови за индивидуална обука и развој.
  - Годишно оценување.
  - Стандарди за клиничка пракса.
  - Водичи за клиничка пракса.
  - Набавка на соодветна клиничка опрема.
- При давање на доверливи информации ќе се почитуваат:

- Политики на клиниката.
- Процедура за давање и објавување на значајни информации за установата и информации од јавно значење.
- За непречено функционирање на кујната ќе се почитуваат:
  - Процедури кои се наменети за работата во кујна.
- За непречена телефонска комуникација ќе се обезбеди:
  - Статична телефонска линија.
  - Мобилна телефонија.
- Доколку се случи дефект на најважната опрема ќе се спроведува/обезбедува:
  - Процедурата за редовно одржување на опремата.
  - Процедурата за пријавување на дефект.
  - Резервна опрема.
  - Договори за сервисирање.
- Доколку се случи дефект на комјутерскиот систем ќе се спроведува:
  - Договори за одржување на службата.
  - Процедура за правење на back up копија на податочни електронски бази како резервен запис од работата на информациониот систем
  - Процедура за пријавување и отстранување на застој во работата на информациониот систем.
- Во однос со управувањето со отпад ќе се спроведува:
  - Планот за управување со отпад и
  - Процедурите за управување со отпад.

За да се постигне тоа во продолжение ќе ги изнесеме сите конкретни задачи таксативно наброени по однос на сите подточки на оваа стратегија и тоа:

- Здравје и безбедност на работа во клиниката: податоци за ризиците потребно е во кругот на клиниката да бидат воспоставени системи за надгледување со перманентен надзор на дворот и паркинзите кои се дозволени за снимање. Со помош на системите ќе се набљудуваат движењата на персоналот, пациентите, придружниците на пациентите, влегување, престој и излегување на возилата.

За оваа категорија на безбедност се предлага менаџерот за безбедност.

- Здравје и безбедност на работа (отпадоците и отпадниот материјал) кој се собира во контејнерите(депо) на клиниката. За оваа категорија се определува одговорниот за менаџирање со медицински отпад кој со Планот за управување со медицински отпад ќе ја менаџира состојбата со мобилните канти за отпадоци, ризичниот отпад и др.
- Здравје и безбедност на работа (внатрешноста на зградата и ходниците, лифтовите и чекалните пред амбулантите): што се однесува до оваа категорија на прибирање на податоци за ризиците потребно е во ходниците на зградата на клиниката исто така да постои систем на 24 часовно надгледување и тоа влегување и излез на пациенти, нивни придружници, вработени, гости, разни делегации и друго. Сите овие дејанија да бидат под строг надзор на чуварска служба и службата за обезбедување и портири. Да се определи одговорно лице кое ќе биде во директен контакт со Директорот на УК за инфективни болести и фебрилни состојби.

Исто така во ходниците по одредените одделенија да има строга контрола на влез и излез на пациент, трети лица кои се придружници на пациенти и строго да се внимава во самите одделенија да има строга контрола на влез и излез на пациент, трети лица кои се придружници на пациенти и строго да се забранат контролни прегледи од амбулантски карактер. Одговорно лице главна сестра на одделение.

- Здравје и безбедност на работа (болнички соби и местата каде фреквентираат пациентите кои се хоспитализирани): Во сите болнички соби со овој план се предвидува да се воведат функцијата на одговорна медицинска сестра за секоја соба поединечно. Нејзината задача ќе биде да има опис и попис на секој влез, примен пациент, отпуштен пациент и со име и презиме да бидат регистрирани третите лица придружници за тешко болните пациенти. Истата одговорна сестра на стручниот состанок со главната сестра ќе и реферира во форма на пишуван извештај за последните 24 часа. За истите факти и со истиот извештај да биде известен и раководителот на одделот (доколку има) и раководителот на одделението.

- Здравје и безбедност на персоналот

Здравје и безбедност на работата (опасности за вработените и пациентите):

Што се однесува до овие категории мора да кажеме дека здравјето е третирано со информации на три нивоа и тоа: здравјето на вработените директно вклучени во лекувањето на пациентите, потоа здравјето на помошниот и техничкиот персонал и здравјето на пациентите кои се лекуваат амбулантски и болнички. За да се добие оваа информација потребно е сите вработени кои се во директен контакт со пациентите да поседуваат санитарни книшки и помошниот технички персонал заедно со останатите лица кои се повремено ангажирани во болницата да поседуваат

санитарни книшки. Во санитарните книшки јасно се гледа дека сите се контролирани од страна на доктор, сите се испитувани на одредени заболувања за кои постои голем ризик за пренесување на пациентите, а исто така е извршена вакцинација поради безбедност на вработените и пациентот. За да се одржи ваквиот тренд како одговорно лице се предлага дипломирана медицинска сестра Зорица Љубичиќ Митиќ кое ќе работи според овие упатства:

- Во функција на прибирање на информации очигледно постои голем ризик за вработените во сите организциони единици во ЈЗУ УКлиника за инфективни болести и фебрилни состојби за пренесување и добивање инфективни болести. За да се надминат овие ризици треба да се обезбедат следните мерки:
  - Обезбедување на соодветен простор со строга хигиенска заштита на средствата, просторот и администрацијата.
  - Обезбедување на посебен бокс (соба) на карантин за сместување на ризичните пациенти и забрана за било какви посети и присуство на трети лица во овие простории. Доколку се појави каков ризик итно да се информира раководството на клиниката и раководителот на одделението.

Со оваа стратегија се предвидуваат ризиците, нивната зачестеност и изворите на ризикот, степенот на опасност и предлагање на одговорните лица за спроведување на истата.

- Ризиците произлегуваат од употребата и злоупотребата на опремата во сите нивоа на ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни состојби. За таа цел за да се постигне максимална безбедност во оваа категорија ги планираме следните мерки: задолжително секоја служба треба да поседува упатство за секоја опрема и апарат кое ќе овозможи правилно ракување при употреба, следење на работата на таа апаратура и престанокот на работата со неа.
- Како документиран доказ се спроведените тендери и документацијата од истите која законски се чува на клиниката.
- Долгогодишната електронска евиденција на медицинските апарати е истотака доказ дека истите се евидентирани и за нив се води сметка не само во нашата Клиника туку и во Министерството за Здравство.
- При набавување на нова медицинска опрема (во досегашната пракса) во тендерската документација како услов за учество на тендер на електронски оператор задолжително е покрај задолжителните документи да се достават и каталози точно и јасно обележени со сите карактеристики на

- медицинската опрема и начинот на ракување со нив, како што е побарано во Техничката спецификација. Истотака нивна обрска е и соодветна обука на медицинскиот персонал кој ќе ракува со таа медицинска опрема.
- За таа цел се предлага одговорното лице, клинички инженер кој треба до управата заедно со неговиот тим да изготви список на постојната опрема, апарати и за истите секое поединечно да се презентира упатство за употреба.
  - Во стратегијата за надгледување на квалитетот на производите, во однос на ризиците предлагаме во целост да се почитува стандардот за квалитет од добавувачите во поглед на ризик. Тоа опфаќа навремено снабдување со артикли и намирници кои имаат соодветни лиценци предвидени со закон.
    - Преглед на важноста и датумите на производство и рокот на употреба.
    - Стандардите за пакување на набавката.
    - Стандардите за чување во соодветни простории и фрижидери и редовна контрола на рокот на употреба.
  - Иако ЈЗУ Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби се обидува да ги запази овие критериуми, постои голема потреба од посебна просторија каде ќе бидат сместени овие производи и намирници и истата да биде во кругот на клиниката подалеку од изворите за контаминација. Исто така се предлага одговорно лице за спроведување на овој дел бидејќи надлежното одговорно лице за јавни набавки.
  - За стратегијата за управување со ризиците внатре во клиниката, постои спремност на сите вработени да ги применуваат овие мерки, а исто така постои голема соработка за целосно и навремено информирање во однос на степенот на одговорност.
- Планираме оваа категорија да се рангира по хиерархија која треба да е следна:
- Вработениот кој индивидуално ќе го информира претпоставениот.
  - Одговорната сестра.
  - Главната сестра.
  - Раководителот на одделението.
  - Директорот.
- Во ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни состојби постојат средства за управување со ризиците, но потребно е истите средства да се зголемат во однос на квантитет и квалитет. Затоа во иднина предлагаме управата во соработка со раководителите на ОЕ, одговорното лице клинички инженер

одговорното лице за јавни набавки да направат спецификација со попис и опис на средствата и кои ќе бидат наменети за управување со ризик. Овој извештај да биде доставен до управата на ЈЗУ УК за инфективни болести и фебрилни состојби и со него да се задолжи одговорното лице клинички инженер.

- Во клиниката постои редовно информирање во форма на редовни извештаи и тоа следствено на хиерархијата на клиниката почнувајќи од вработените, главните медицински сестри, раководителите на одделите, раководителите на одделенијата и управата на болницата.

Предлагаме сите главни сестри да се задолжуваат со обврската да ја следат состојбата и редовно секој работен ден да ги информираат раководителите на одделенијата или директно управата на клиниката и Директорот.

Датум и место
болести 12.03.2019, Скопје

Управен одбор на ЈЗУ УК клиника за инфективни
и фебрилни состојби

Претседател, д-р Илир Демири

